

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2016/695**zo 17. júla 2013****o schéme štátnej pomoci SA 30068 C 33/2010 (ex N 700/2009) v prospech výrobcov neželezných kovov na náklady na emisie CO₂ premietnuté do cien elektrickej energie***[oznámené pod číslom C(2013) 4420]***(Iba nemecké znenie je autentické)****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“) a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili svoje stanoviská v súlade s uvedenými ustanoveniami ⁽¹⁾, a so zreteľom na tieto stanoviská,

keďže:

1. POSTUP

- (1) Listom zo 17. decembra 2009 Nemecko oznámilo Komisii pomoc pre výrobcu neželezných kovov. Dňa 16. februára a 9. júla 2010 požiadala Komisia o dodatočné informácie, ktoré Nemecko poskytlo 10. mája 2010 a 21. septembra 2010.
- (2) Listom zo 17. novembra 2010 Komisia oznámila Nemecku svoje rozhodnutie, že začne konanie vo veci formálneho zisťovania predmetného opatrenia pomoci podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“).
- (3) Dňa 21. februára 2011 predložilo Nemecko svoje stanovisko k rozhodnutiu o začatí konania.
- (4) Rozhodnutie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽²⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby vyjadrili svoje stanoviská k tejto schéme pomoci.
- (5) Komisia dostala viaceré stanoviská tretích strán. Dňa 24. augusta 2011 ich postúpila Nemecku, ktoré sa k nim vyjadrilo listom z 26. septembra 2011.

2. PODROBNÝ POPIS OPATRENIA**2.1. CIEĽ**

- (6) Predmetom tohto rozhodnutia je schéma, pomocou ktorej Nemecko zamýšľalo poskytnúť pomoc výrobcovi neželezných kovov. Pomocou opatrenia má byť kompenzovaná časť nákladov na nepriame emisie CO₂ premietnuté do cien elektrickej energie, ktoré vznikli v roku 2009. Podľa Nemecka sa priemysel neželezných kovov, teda výrobcovia primárneho uhlíka (kód NACE 2442), zinku (kód NACE 2443) a medi (kód NACE 2444), dostali do hospodárskych ťažkostí.
- (7) Nemecko uvádza dva dôvody tejto situácie: Po prvé, finančná kríza, ktorá vypukla v roku 2008, viedla k zníženiu cien neželezných kovov na svetovom trhu na Londýnskej burze kovov (ďalej len „LME“), po druhé, ceny elektriny v Únii zostali na vysokej úrovni na základe nákladov na nepriame emisie CO₂ podmienené systémom na

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22.⁽²⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

obchodovanie s emisiami ETS. Kombinácia nízkych cien neželezných kovov na svetovom trhu a vysokých cien elektrickej energie v Únii oslabila konkurencieschopnosť výrobcov neželezných kovov v Únii v porovnaní s výrobcami neželezných kovov mimo Únie.

- (8) Nemecko uvádza, že konkurenčná nevýhoda je pre európskych výrobcov neželezných kovov pravdepodobne podnetom k tomu, aby znižovali výrobné kapacity alebo ich výrobu premiestnili do krajín mimo Únie, v ktorých nie sú vysoké náklady na emisie CO₂. Presuny výroby nemeckých výrobcov neželezných kovov majú závažný vplyv na nadväzujúce priemyselné odvetvia (ako stavebníctvo, automobilový priemysel, strojárstvo, aeronautika a vesmírne lety), ktoré sú pre nemecký a európsky priemysel veľmi významné. Okrem toho by takéto premiestnenie do krajín mimo Únie viedlo na globalnej úrovni k vyšším emisiám CO₂, pretože výroba neželezných kovov by sa v danom prípade uskutočňovala za menej prísnych požiadaviek týkajúcich sa emisií CO₂ než je tomu v Únii, v ktorej platí záväzný emisný strop (únik uhlíka, takzvaný carbon leakage).
- (9) Nemecko dospelo k záveru, že plánované opatrenie je primeraným prostriedkom na zabránenie premiestneniu výroby a jeho negatívnym následkom pre priemysel Únie, ako aj z hľadiska snáh Únie o zníženie emisií CO₂.
- (10) Pred notifikáciou súčasnej schémy vykonalo Nemecko notifikáciu identickej schémy (a následne ju stiahlo), ktorá však bola odôvodnená zlepšením konkurencieschopnosti nemeckých výrobcov neželezných kovov v porovnaní s výrobcami v iných členských štátoch a v krajinách mimo EÚ.

2.2. PRÁVNY ZÁKLAD

- (11) Právnym základom schémy sú zákon o štátnom rozpočte z 2. júla 2009, najmä rozpočtová položka 683 03, a smernica o podpore výroby neželezných kovov šetrných voči klíme zo 6. augusta 2009.

2.3. PRÍJEMCOVIA POMOCI

- (12) Pomoc je možné poskytnúť výrobcovi hliníka, zinku (okrem olova a cínu) a medi za predpokladu, že sa výrobný závod nachádza v Nemecku, výroba si vyžaduje viac ako 10 GWh elektrickej energie ročne a náklady na elektrickú energiu predstavujú viac ako 15 % hrubej pridanej hodnoty. Náklady na prvú GWh ročnej spotreby elektrickej energie sú z kompenzácie vyňaté (spoluúčasť). Nemecko oznámilo, že žiadosti podalo 11 príjemcov pomoci. Podľa dostupných informácií sa 80 % pomoci poskytne trom výrobcovi hliníka, z ktorých má jeden sám ([...] (*)) získať [...] % pomoci.

2.4. VÝŠKA POMOCI A DOBA PLATNOSTI

- (13) Celková suma pomoci by mala predstavovať minimálne 40 miliónov EUR a mala by byť poskytnutá za druhý polrok roka 2009 ⁽³⁾. Schéma pomoci zahŕňa doložku o odkladnej lehote a pomoc bude poskytnutá až po schválení Komisiou.

2.5. FORMA POMOCI A FINANCOVANIE

- (14) Príjemcovia museli o pomoc požiadať na Spolkovom úrade pre hospodárstvo a kontrolu vývozu (BAFA). Jednotlivé sumy pomoci závisia od spotreby elektrickej energie príslušného žiadateľa. Oprávnená na získanie pomoci je iba spotreba elektrickej energie priamo spojená s výrobným procesom. V prípade hliníka sa kompenzácia poskytne iba na náklady na elektrickú energiu na elektrolýzu, v prípade medi a zinku aj na iné výrobné procesy spojené s vysokou spotrebou elektrickej energie (napr. elektrické pece). V prípade zinku a medi nie je možné a ani potrebné rozlišovať medzi primárnou a sekundárnou výrobou, keďže rozdiely v intenzite elektrickej energie sú minimálne.

(*) Podlieha služobnému tajomstvu.

⁽³⁾ V prípade číselného údajia ide iba o predbežný odhad. Skutočná suma by závisela od spotreby príjemcu pomoci a od dostupnosti rozpočtových prostriedkov. Nemecko uviedlo konkrétne číslo: 47,2 milióna EUR.

- (15) Pomoc je príjmom poskytovaná formou priamych dotácií. Je financovaná z federálneho rozpočtu a pridelovaná formou kompenzačných platieb na náklady na emisie CO₂, ktoré sa týkajú spotreby elektrickej energie prevyšujúcej 1 GWh na rok. Pomoc sa vypočíta na základe ročnej spotreby elektrickej energie žiadateľa (po odpočítaní 1 GWh), ktorá sa vynásobí určitou sumou stanovenou podľa pododvetví (hliník, meď, zinok) na MWh.
- (16) Podľa informácií poskytnutých Nemeckom sú základom výpočtu týchto súm náklady spojené s emisiami CO₂ vo výške 19 EUR na MWh, čo je odôvodnené ako približne 0,75 % z priemernej ceny kvóty CO₂ v Únii dosahujúcej v druhom polroku roka 2009 výšku približne 24 EUR. Z tejto sumy Nemecko odpočítalo bezpečnostnú zrážku vo výške 10 %, čím dospelo k maximálnej kompenzácii v prípade výroby hliníka vo výške 17 EUR na MWh. Faktory kompenzácie pre iné kovy sú nižšie: v prípade zinku 16 EUR na MWh a v prípade medi 9 EUR na MWh. Presné údaje za jednotlivých príjemcov pomoci závisia od ich spotreby elektrickej energie v druhej polovici roka 2009, pretože pomoc sa prideluje na základe skutočnej spotreby príjemcov pomoci a uvedenej ceny na MWh elektrickej energie potrebnej na výrobu hliníka, zinku a medi.
- (17) Ak príjemca pomoci pred koncom roka 2010 ukončí výrobu alebo ju premiestni z Nemecka inam, bude musieť vrátiť akúkoľvek dovtedy poskytnutú pomoc.

3. ROZHODNUTIE O ZAČATÍ KONANIA

- (18) Vo svojom rozhodnutí o začatí konania vyjadrila Komisia pochybnosti o tom, či je táto štátna pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom a vyzvala všetky zainteresované strany, aby vyjadrili svoje stanoviská k rôznym aspektom pomoci.
- (19) Po zistení, že zjavne nie sú použiteľné žiadne špecifické rámce Spoločenstva a smernice, preskúmala Komisia tri argumenty, ktoré si Nemecko uplatnilo s odvolaním sa na článok 107 ods. 3 písm. b) a článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.
- (20) Po prvé Nemecko uviedlo, že pomoc má pomôcť odvetviu neželezných kovov odstrániť závažnú poruchu fungovania hospodárstva v zmysle článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ. K tomu Komisia vzniesla otázku, či má byť prepád cien neželezných kovov v rokoch 2008/2009 hodnotený ako závažná porucha fungovania hospodárstva a či sú výrobcovia neželezných kovov tak úzko prepojení s nadväzujúcimi odvetviami, ako to uvádza Nemecko ⁽⁴⁾.
- (21) Po druhé Nemecko uviedlo, že notifikovaná schéma predstavuje pomoc na podporu rozvoja určitých hospodárskych činností alebo hospodárskych oblastí v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a síce v prospech nemeckých výrobcov primárneho hliníka, zinku a medi. V jednom z prvých reťazcov argumentácie Nemecko tvrdilo, že náklady na nepriame emisie CO₂, ktoré boli premietnuté do cien elektrickej energie, predstavujú riziko, že výrobcovia neželezných kovov obmedzia svoje výrobné kapacity v Nemecku a premiestnia sa možno dokonca do krajín mimo Únie, a tým súčasne premiestnia emisie CO₂ (únik uhlíka).
- (22) Komisia však vyjadrila pochybnosti o rôznych aspektoch tejto argumentácie:
- Nie je jasné, či je pomoc potrebná a primeraná, pretože na základe údajov predložených Nemeckom nie je možné konštatovať nebezpečenstvo úniku uhlíka. Komisia najmä nemá k dispozícii žiadne informácie o nákladoch príjemcov pomoci. Okrem toho, niektorí príjemcovia pomoci zjavne vytvorili počas sporného obdobia zisk, čo nepreukazuje, že sú skutočne vystavení tlaku premiestnenia výroby. Navyše nebolo možné konštatovať žiadne reálne nebezpečenstvo, že by dochádzalo k premiestneniu výroby do krajín mimo Únie alebo EHP ⁽⁵⁾.
 - Tiež zostáva nejasné, či by pomoc, ktorá bola obmedzená na druhý polrok roka 2009, mala pre príjemcov pomoci stimulačný účinok v tom, aby ponechali svoje výrobné závody v Nemecku ⁽⁶⁾.
 - Komisia okrem toho spochybnila primeranosť schémy, keďže Nemecko nepredložilo dostatočné dôkazy o tom, že by nemohlo dôjsť k nadmernej kompenzácii ⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 92 a nasl.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 51 a nasl.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 69.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 71 a nasl.

- Ďalej mala Komisia pochybnosti ohľadom vyváženosti dotknutých záujmov, keďže nie je možné vylúčiť, že by pomoc viedla k vážnemu narušeniu hospodárskej súťaže, najmä na úkor výrobcov neželezných kovov v iných členských krajinách Únie/EHS, najmä pokiaľ disponovali prirodzenou výhodou umiestnenia, pretože je u nich cenovo výhodnejšie dostupná elektrická energia ⁽⁸⁾.
- (23) V rámci druhého reťazca argumentácie Nemecko vyhlásilo, že schéma predstavuje pomoc na podporu rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, ktorá smeruje k zabráneniu straty pracovných miest v priemysle neželezných kovov a v nadväzujúcich odvetviach. Komisia mala pochybnosti najmä o tom, či je možné zabránenie strát pracovných miest posudzovať ako cieľ spoločného záujmu, či by boli nadväzujúce odvetvia skutočne tak vážne postihnuté a či štátna pomoc predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie tohto cieľa ⁽⁹⁾.

4. STANOVISKÁ TRETÍCH A ZAJINTERESOVANÝCH STRÁN

- (24) V období medzi 3. májom a 13. májom 2011 bolo Komisii doručených dvanásť stanovísk:
- Šesť z nich bolo od výrobcov neželezných kovov, ktorí požiadali o poskytnutie pomoci ([...], [...], [...], [...], [...]) alebo vlastnili dcérsku spoločnosť, ktorá bola potenciálnym príjemcom pomoci ([...]). [...], [...] a [...] sú výrobcami hliníka. [...] predstavuje výrobcu medi a [...] výrobcu zinku.
- Ďalej vyjadrilo svoje stanoviská päť hospodárskych združení, z toho traja zástupcovia chemického priemyslu na nemeckej úrovni: Verband der chemischen Industrie (VCI), Verband der Industriellen Energie- und Kraftwirtschaft (VIK) a Wirtschaftsvereinigung Metalle (WVM), a dvaja zástupcovia kovospracujúceho priemyslu na európskej úrovni: Euroalliages a Eurométaux.
- Jedno vyjadrenie poskytli nemecký odborový zväz Industriegewerkschaft Bergbau, Chemie, Energie (IG BCE).
- (25) Všetky zainteresované strany vyslovili súhrnne súhlas s opatrením pomoci ⁽¹⁰⁾. Tvrdili, že nebezpečenstvo úniku uhlíka už bolo uznané právnymi predpismi Únie, a preto to nie je potrebné znova preukazovať. Aj keby bol dôkaz potrebný, je možné existenciu takéhoto nebezpečenstva pre priemysel neželezných kovov považovať za preukázanú, keďže odvetvie vystupuje na svetovom trhu ako akceptant cien a dodávatelia elektrickej energie premietli náklady na emisie CO₂ už pred rokom 2013 (teda predtým, než sa stali uplatniteľnými usmernenia k niektorým opatreniam štátnej pomoci v súvislosti so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov po roku 2012, ďalej len „usmernenia ETS“).
- (26) Okrem toho zastávali názor, že pomoc má stimulačný účinok, keďže iba samotná notifikácia tejto schémy podnietila niektorých výrobcov k tomu, aby svoju výrobu zachovali. Na záver zdôraznili, že pomoc hospodársku súťaž nenaruší, ale zabráni závažnému narušeniu hospodárskej súťaže spojenému s ETS v porovnaní s krajinami mimo Únie/EHP. Na podporu tohto tvrdenia uviedli niektorí potenciálni príjemcovia a jedno hospodárske združenie, že ceny elektrickej energie v únii sa priblížili, takže k presunom by nedošlo v rámci Únie, ale mimo Únie. Niektoré zainteresované strany, ako napríklad nemecký odborový zväz, však zjavne zastávajú názor, že výrobcovia v Nemecku boli nepriamymi nákladmi ETS postihnutí tvrdsie ako výrobcovia v iných členských štátoch Únie, v ktorých boli ceny udržiavané na nízkej úrovni prostredníctvom dlhodobých zmlúv.

5. STANOVISKO NEMECKA

- (27) Vo svojom stanovisku k rozhodnutiu o začatí konania potvrdilo Nemecko ešte raz svoj názor, že režim pomoci je zlučiteľný s vnútorným trhom. Oba dôvody režimu, najmä finančná a hospodárska kríza a kompenzácia pre odvetvia a pododvetvia, ktorým hrozí únik uhlíka, musí Únia uznať ako fakty, ktoré je nutné mať na zreteli pri kontrole štátnej pomoci.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 75.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 76 a nasl.

⁽¹⁰⁾ Niektoré zainteresované strany sa však vyjadrili v širšom zmysle a vyslovili sa za dlhodobú podporu. Vyjadrili konkrétne odporúčania, ako by mala byť táto podpora upravená prostredníctvom usmernení ETS (ktoré boli v tom čase ešte len vo fáze prípravy). Medzičasom boli usmernenia ETS prijaté (Ú. v. EÚ C 158, 5.6.2012, s. 4).

- (28) Nemecko predovšetkým znova tvrdilo, že nebezpečenstvo úniku uhlíka pre príjemcov v roku 2009 už bolo náležite zohľadnené prostredníctvom práva Únie, predovšetkým prostredníctvom smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/29/ES ⁽¹⁾ a rozhodnutia Komisie 2010/2/EÚ ⁽²⁾, a že Nemecko už v každom prípade poskytlo dostatočné dôkazy na preukázanie existencie tohto nebezpečenstva. Dokazuje to aj najnovšie uzatvorenie závodov v Nemecku a v Spojenom kráľovstve. Okrem toho, Nemecko označilo schému pomoci ako vhodný nástroj na zabránenie úniku uhlíka, pretože alternatívy uvádzané v rozhodnutí Komisie o začatí konania sú menej účinné.
- (29) Nemecko okrem toho zotrvalo pri svojom názore, že pomoc je primeraná najmä z hľadiska jej krátkej doby trvania uplatňovania po dobu šiestich mesiacov. Síce priznalo, že opatrenie by mohlo spôsobiť nadmernú kompenzáciu, poukázalo však na to, že je kvôli tomu stanovená bezpečnostná zrážka vo výške 10 % a základná spoluúčasť (vo výške nepriamych nákladov na 1 GWh spotreby). Okrem toho súhlasilo, že na základe príslušného návrhu Komisie vykoná zmeny vo výpočte súm pomoci. Nakoniec Nemecko poukázalo na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o konkurencieschopnosti odvetví kovopriemyslu z 22. februára 2008 – Príspevok k stratégii rastu a zamestnanosti EÚ, ako aj na Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 28. októbra 2010 – Integrovaná priemyselná politika vo veku globalizácie – Konkurencieschopnosť a udržateľnosť v popredí záujmu, v ktorých Komisia zdôraznila, aké dôležité je zachovať konkurencieschopnosť kovopriemyslu a energeticky náročných odvetví všeobecne ⁽³⁾.
- (30) Vo vzťahu k písomným podaniam zo strany zainteresovaných strán Nemecko obšírne poukázalo na to, že nikto nevyjadril obavy kvôli eventuálnemu narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, skôr sa všetky zainteresované strany, predovšetkým tiež hospodárske združenia, ktoré zastupovali možných konkurentov príjemcov pomoci na národnej a európskej úrovni, vyslovili za opatrenie. Predložili tiež doplňujúce informácie a argumenty, ktoré potvrdili, že priemyslu neželezných kovov hrozilo v druhom polroku roka 2009 riziko úniku uhlíka.

6. POSÚDENIE ŠTÁTNEJ POMOCI

- (31) Komisia navrhované opatrenie preskúmala v súlade s článkom 107 a nasl. ZFEÚ a článkom 61 a nasl. Dohody o EHP ⁽⁴⁾. Po prešetrení argumentov predložených Nemeckom a inými zainteresovanými stranami dospela Komisia k záveru, že jej posúdenie, pokiaľ ide o notifikovanú schému, uvedené v rozhodnutí o začatí konania, zostáva platné, keďže neboli predložené žiadne nové údaje, ktoré by mohli viesť k zmene tohto posúdenia, s výhradou vysvetlení uvádzaných v ďalšom texte.

6.1. EXISTENCIA ŠTÁTNEJ POMOCI

- (32) Opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ak sú splnené tieto štyri podmienky: Po prvé, opatrenie poskytuje príjemcom výhodu. Po druhé, opatrenie je financované štátom alebo zo štátnych zdrojov. Po tretie, opatrenie selektívne zvýhodňuje určité podniky alebo výrobné odvetvia. Po štvrté, opatrenie môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu.
- (33) Ako Komisia uviedla vo svojom rozhodnutí o začatí konania, schéma pomoci spĺňa všetky tieto podmienky ⁽⁵⁾. Pomoc pochádza zo štátnych zdrojov, keďže je financovaná z federálneho rozpočtu. Poskytuje príjemcom výhodu tým, že zmiernuje náklady, „ktoré bežne zaťažujú rozpočet podniku“ ⁽⁶⁾ (t. j. náklady na elektrickú energiu). Opatrenie je selektívne, keďže je poskytované iba príjemcom vo vopred stanovených sektoroch (sektor hliníka, medi a zinku) a v rámci týchto sektorov je ďalej obmedzené na veľkých koncových odberateľov elektrickej energie (odberatelia so spotrebou viac ako 10 GWh ročne). Môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu, pretože príjemcovia pôsobia v hospodárskom odvetví, v ktorom

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/29/ES z 23. apríla 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť a rozšíriť schému Spoločenstva na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 63).

⁽²⁾ Rozhodnutie Komisie z 24. decembra 2009, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES určuje zoznam odvetví a pododvetví, ktoré sa považujú za odvetvia a pododvetvia, ktoré čelia vysokému riziku úniku uhlíka (Ú. v. EÚ L 1, 5.1.2010, s. 10).

⁽³⁾ KOM(2008) 108 v konečnom znení a KOM(2010) 614 v konečnom znení.

⁽⁴⁾ Základom pre posúdenia, ktoré tu boli vykonané, sú ZFEÚ a tiež Dohoda o EHP. Na účely zjednodušenia sa však poukazuje iba na ustanovenia ZFEÚ.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 29 a nasl.

⁽⁶⁾ Rozsudok z 15. marca 1994, Banco Exterior de España/Ayuntamiento de Valencia, C-387/92, Zb. 1994, I-877, body 12 a 13.

v rámci Únie existuje hospodárska súťaž. Nezávisle od toho, či skutočne existuje obchod s určitými neželeznými kovmi medzi členskými štátmi, medzi výrobcami z Únie existuje konkurencia na svetovom trhu a výhoda, ktorá je jednému z nich poskytnutá, môže potenciálne viesť k poklesu predaja u iného alebo k sťaženiu nárastu predaja.

- (34) Notifikované opatrenie preto predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Túto skutočnosť Nemecko ani zainteresované strany nepopierajú.

6.2. ZÁKONNOSŤ POMOCI

- (35) V návrhu zákona o vykonávaní notifikovanej schémy sa uvádza, že platba pomoci sa uskutoční až po schválení zo strany Európskej komisie. Nemecko si notifikáciou opatrenia pomoci pred jeho vykonaním splnilo svoju povinnosť podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ.

6.3. ZLUČITELNOSŤ POMOCI S VNÚTORNÝM TRHOM

- (36) Keďže v prípade opatrenia sa jedná o štátnu pomoc, Komisia musí preskúmať, či je zlučiteľná s vnútorným trhom. Odchylné od všeobecného zákazu štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ je možné pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak patrí do jednej z kategórií uvedených v článku 107 ods. 3.
- (37) Nemecko považuje schému za pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom a uviedlo, že schéma pomoci má pomôcť odstrániť závažnú poruchu fungovania hospodárstva členského štátu v zmysle článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.
- (38) Nemecko taktiež tvrdí, že pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, pretože opatrenie má podporiť rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí.
- (39) Komisia má v prípadoch štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 3 ZFEÚ ⁽¹⁷⁾ v zásade väčšiu rozhodovaciu právomoc a vydala usmernenia a oznámenia, v ktorých sú vysvetlené kritériá, podľa ktorých je možné určité druhy pomoci vyhlásiť za zlučiteľné s vnútorným trhom. Podľa ustálenej judikatúry je Komisia viazaná usmerneniami a oznámeniami vydanými v oblasti dohľadu nad štátnou pomocou, pokiaľ sa neodchyľujú od pravidiel stanovených v ZFEÚ a členské štáty ich uznali ⁽¹⁸⁾.
- (40) Najskôr je potrebné určiť, že štátnu pomoc, ktorú by Nemecko chcelo poskytnúť výrobcovi neželezných kovov, je možné považovať za prevádzkovú pomoc, teda za „pomoc, ktorej účelom je oslobodiť určitý podnik od nákladov, ktoré by inak musel znášať v rámci svojej priebežnej prevádzky alebo svojich bežných činností“ ⁽¹⁹⁾. Podľa Súdneho dvora má takáto pomoc nepriaznivý vplyv na obchodné podmienky v rozsahu, „ktorý je v rozpore so spoločným záujmom“ ⁽²⁰⁾ a v zásade ju nie je možné považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.
- (41) Avšak v zreteľne popísaných situáciách je možné výnimočne prevádzkovú pomoc poskytnúť. Komisia preto navrhované opatrenie preskúma z hľadiska jeho zlučiteľnosti. Najskôr je potrebné preskúmať, či notifikovaná pomoc spadá do pôsobnosti jednej alebo viacerých usmernení alebo oznámení. Ak je to tak, potom je Komisia pri výkone svojej rozhodovacej právomoci podľa článku 107 ods. 3 ZFEÚ viazaná príslušnými usmerneniami alebo oznámeniami. Ak to tak nie je, Komisia musí objasniť, či je možné pomoc na základe článku 107 ods. 3 písm. b) a/alebo článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ považovať za priamo zlučiteľnú s vnútorným trhom.

6.3.1. Osobitné usmernenia, rámce a nariadenia

- (42) Komisia už vo svojom rozhodnutí o začatí konania vylúčila uplatnenie niektorých usmernení, a síce usmernení Spoločenstva o pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ⁽²¹⁾, ktoré platia pre podniky

⁽¹⁷⁾ Rozsudok z 21. marca 1990, Belgicko/Komisia, C-142/87, Zb. 1990, I-959, bod 56 a rozsudok z 11. júla 1996, SFEI a iní/Komisia, C-39/94, Zb. 1996, I-3547, bod 36.

⁽¹⁸⁾ Rozsudok z 24. marca 1993, CIRFS a iní/Komisia, C-313/90, Zb. 1993, I-1125, bod 36; rozsudok z 15. októbra 1996, IJssel-Vliet/Minister van Economische Zaken, C-311/94, Zb. 1996, I-5023, bod 43; rozsudok z 26. októbra 2002, Španielsko/Komisia, C-351/98, Zb. 2002, I-8031, bod 53.

⁽¹⁹⁾ Rozsudok z 8. júna 1995, Siemens/Komisia, T-459/93, Zb. 1995, II-1675, bod 48.

⁽²⁰⁾ Rozsudok zo 6. novembra 1990, Taliansko/Komisia, C-86/89, Zb. 1990, I-3891, bod 18.

⁽²¹⁾ Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2. Uplatňovanie týchto usmernení bolo predĺžené neskorším oznámením (Ú. v. EÚ C 296, 2.10.2012, s. 3).

v ťažkostiach, najmä tie, ktoré spĺňajú podmienky ustanovené podľa vnútroštátneho práva na začatie kolektívneho konania na základe platobnej neschopnosti dlžníka. V schéme pomoci notifikovanej Nemeckom sú však podniky, voči ktorým bola podaná žiadosť o vyhlásenie konkurzného konania alebo bolo konkurzné konanie začaté, z možnosti udelenia pomoci výslovne vylúčené⁽²²⁾ a Nemecko nepreukázalo, že by iným spôsobom podniky v ťažkostiach v zmysle týchto usmernení pripadali do úvahy ako potenciálni príjemcovia opatrenia.

- (43) Komisia tiež vylúčila uplatnenie nariadenia Komisie (ES) č. 800/2008⁽²³⁾. Nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 síce zahŕňa rámec pre určité druhy investičnej pomoci a pomoci na podporu zamestnanosti, notifikovaná schéma však nespádala pod žiadnu z výnimiek tohto nariadenia⁽²⁴⁾.
- (44) V prípade usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia⁽²⁵⁾ dospela Komisia k záveru, že žiadne z ustanovení v týchto usmerneniach sa nevzťahuje na únik uhlíka. Preto sa možnosť, že členský štát poskytne pomoc na zabránenie úniku uhlíka⁽²⁶⁾, na tieto usmernenia nevzťahuje.
- (45) Komisia sa okrem toho domnievala, že schéma pomoci nespadá do pôsobnosti dočasného rámca Spoločenstva pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy („dočasný rámec“)⁽²⁷⁾, ktorý bol vytvorený, aby umožnil „uvolniť úvery v prospech podnikov a tým zabezpečiť kontinuitu ich prístupu k financiam“. K tomuto výsledku dospela, pretože, ako Nemecko samo pripustilo⁽²⁸⁾, cieľom opatrenia nie je pomoc na podporu prístupu potenciálnych príjemcov k financovaniu.
- (46) Čo sa týka usmernení o národnej regionálnej pomoci na obdobie rokov 2007 – 2013⁽²⁹⁾, Komisia zastávala názor, že opatrenie v súčasnosti nespadá do pôsobnosti týchto usmernení⁽³⁰⁾. Z ich stanovenia cieľa jasne vyplýva, že notifikované opatrenie nemá riešiť typické nevýhody v regiónoch, v ktorých majú príjemcovia svoje sídlo (ako mimoriadne nízka životná úroveň alebo nízka hustota zaľudnenia).
- (47) Keďže Nemecko ani iné zainteresované strany nepredložili doplňujúce informácie o možnom uplatnení nariadenia Komisie (ES) č. 800/2008, usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, dočasného rámca Spoločenstva alebo usmernení o národnej regionálnej pomoci na obdobie rokov 2007 – 2013, Komisia nevidí dôvod odkloniť sa od svojho pôvodného posúdenia.
- (48) V čase po rozhodnutí o začatí konania zverejnila Komisia usmernenia ETS⁽³¹⁾. V oddiele 3.1 týchto usmernení sú vymedzené podmienky, za ktorých smú členské štáty poskytovať štátnu pomoc na čiastočnú kompenzáciu nákladov ETS premietnutých do cien elektrickej energie („nepriame náklady ETS“). V bode 6 usmernení je však rozsah pôsobnosti definovaný nasledovne: „Keďže ustanovenia zavedené smernicou 2009/29/ES sa uplatňujú od 1. januára 2013, štátna pomoc nemôže byť považovaná za nevyhnutnú na zmiernenie akejkoľvek záťaže vyplývajúcej z tejto smernice pred uvedeným dátumom. Z tohto dôvodu môžu byť opatrenia, ktoré sú predmetom týchto usmernení, povolené iba pre náklady vynaložené 1. januára 2013 a po tomto dátume.“ Rozsah pôsobnosti usmernení sa obmedzuje na tretie obdobie systému obchodovania s emisiami EÚ („ETS 3“), ktoré začína v roku 2013, keďže na jednej strane neboli Komisii doručené žiadne jasné údaje preukazujúce existenciu presunu emisií CO₂ už pred týmto časovým obdobím a na druhej strane zo zozbieraných informácií a predložených štúdií vyplývalo, že takéto nebezpečenstvo by sa mohlo stať realitou na základe znižovania emisných stropov ETS kvót a zintenzívneným prechodom od bezodplatného pridelovania k aukcii.
- (49) Komisia preto dospela k záveru, že opatrenie nespadá do rozsahu pôsobnosti žiadneho usmernenia.

6.3.2. Článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ

- (50) Článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ oprávňuje Komisiu, aby vyhlásila pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak je určená „na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“. Vážnou poruchou fungovania

⁽²²⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 36.

⁽²³⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy („všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách“) (Ú. v. EÚ L 214, 9.8.2008, s. 3).

⁽²⁴⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 39.

⁽²⁵⁾ Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁽²⁶⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 41 a nasl.

⁽²⁷⁾ Ú. v. EÚ C 83, 7.4.2009, s. 1.

⁽²⁸⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 40.

⁽²⁹⁾ Ú. v. EÚ C 54, 4.3.2006, s. 13.

⁽³⁰⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 37 a nasl.

⁽³¹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 10.

v hospodárstve členského štátu je každá porucha, ktorá vedie k značným hospodárskym a spoločenským ťažkostiam a ovplyvňuje celé hospodárstvo príslušného členského štátu a nielen hospodárstvo jedného z jeho regiónov alebo častí územia. Ustanovenie, keďže predstavuje výnimku, sa má vykladať reštriktívne ⁽³²⁾.

- (51) Nemecko vyhlásilo, že hospodárska kríza z roku 2008 viedla k poklesu svetových cien neželezných kovov na Londýnskej burze kovov (LME), kým ceny elektrickej energie pre priemysel zostali na vysokej úrovni, predovšetkým na základe ETS. Výrobcovia neželezných kovov sú preto akceptantom cien v tom zmysle, že nemali možnosť ovplyvniť ceny LME alebo presunúť vyššie výrobné náklady na zákazníkov. Vzhľadom na úzku spoluprácu a vzájomnú závislosť s nadväzujúcimi sektormi (najmä automobilovým priemyslom a elektronickým odvetvím) by však malo zníženie kapacít alebo dokonca premiestňovanie prevádzkárni závažný dosah na iné odvetvia hospodárstva. Nemecko vníma riziko neodvratnej straty celých hodnotových reťazcov v dôsledku krízy.
- (52) Iné zainteresované strany sa k vysvetleniam Nemecka pripojili a varovali pred stratami kapacít vo výrobe neželezných kovov. [...] taktiež upozorňuje na ťažkosti, na ktoré európsky priemysel naráža pri dodávkach vzácnych zemín z Číny, a konštatuje, že nadväzujúce odvetvia, ktoré potrebujú neželezné kovy, môžu očakávať podobné ťažkosti, pokiaľ nebudú zachované výrobné kapacity v rámci Únie. Zainteresované strany ako [...] okrem toho poukázali na úzku spoluprácu medzi výrobcami neželezných kovov a ich nadväzujúcimi zákazníkmi pri vývoji nových výrobkov a podpore inovácie. Obávajú sa, že tento potenciál inovácie by mohol nenávratne zaniknúť, pokiaľ nedôjde k podpore výrobcov neželezných kovov.
- (53) V roku 2009 prijala Komisia dočasný rámec Spoločenstva ⁽³³⁾. Ako už bolo uvedené v odôvodnení (45), Komisia týmto rámcom uznala, že finančná kríza znamenala vážnu poruchu fungovania v hospodárstve členských štátov, pričom porucha spočívala v priamom vplyve krízy na bankový sektor ako aj v jej nepriamom vplyve na reálne hospodárstvo tým, že podniky mali ťažkosti nájsť prijateľný prístup k finančným prostriedkom. To však nie je porucha, ktorú chcelo Nemecko prostredníctvom schémy napraviť.
- (54) V súvislosti s otázkou, či má byť hospodárska situácia výrobcov neželezných kovov v druhom polroku roka 2009 považovaná za vážnu poruchu v zmysle článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, nevyšli pri formálnom vyšetrovanom konaní najavo žiadne dôkazy o existencii takejto poruchy. Komisia zastáva názor, že ustanovenie vymedzené v článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ sa má vykladať reštriktívne, a síce v tom zmysle, že má riešiť poruchy veľkého rozsahu, ktoré postihujú mnohé odvetvia hospodárstva resp. odvetvia, ktorých fungovanie je mimoriadne dôležité z hľadiska ich systémovej relevantnosti pre celé hospodárstvo. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa Európskej únie rozhodol, že poruchy musia mať dopad na celé hospodárstvo daného členského štátu, a nie iba na jeden z jeho regiónov alebo jednu z častí jeho územia ⁽³⁴⁾. Komisia preto rozhodla, že sa vážna hospodárska porucha nevyrieši pomocou „zameranou na odstránenie ťažkostí jediného príjemcu pomoci... a nie celého hospodárskeho odvetvia“ ⁽³⁵⁾. Z tejto judikatúry vyplýva, že článok 107 ods. 3 písm. b) si vyžaduje poruchu určitého rozsahu. Doteraz nebol predložený dôkaz o tom, že významná časť nemeckého hospodárstva bola postihnutá vážnou poruchou. Okrem toho nie je jasné, ako má byť vyriešená vážna porucha v hospodárstve členského štátu tým, že bude poskytnutá štátna pomoc iba 11 príjemcom.
- (55) Argument, že pokles výroby neželezných kovov v Nemecku by mal ďalekosiahly vplyv na nadväzujúci priemysel, spochybňuje do určitej miery konštatovanie predstreté inými zainteresovanými stranami: Jeden z výrobcov neželezných kovov poukázal na intenzitu obchodu s výrobou neželezných kovov v Nemecku a Európe a pritom vyzdvihol, že európski výrobcovia ešte doposiaľ mohli voči svojim konkurentom v zámorí využiť výhodu blízkosti k zákazníkovi. Kým konkurenti v zámorí museli na zásobovanie európskeho trhu vynaložiť investície na skladovanie, európske podniky mohli vzhľadom na geografickú blízkosť k výrobniam ich zákazníkov vyrábať na základe dopytu. Výrobca, ktorý tento argument predostrel, sa však obával, že táto výhoda bude už čoskoro stúpajúcimi nákladmi na elektrickú energiu pri súčasných relatívne nízkych dodatočných nákladoch pre klientov zmarená. Ak by náklady na elektrickú energiu v Európe skutočne ešte ďalej stúpali, potom by sa mohli zákazníci začať viac zaujímať o možnosť nekupovať už neželezné kovy v Únii, ale u výrobcov v tretích krajinách (ktorí by výrobky prepravovali do Európy a tam by ich skladovali). Podľa tohto názoru by boli nadväzujúce hospodárske

⁽³²⁾ Rozsudok z 15. decembra 1999, Slobodný štát Sasko a Volkswagen AG/Komisia, spojené veci T-132/96 a T-143/96, Zb. 1999, II-3663, bod 167; rozsudok z 30. septembra 2003, Nemecko/Komisia, C-301/96, Zb. 2003, I-9919, bod 106.

⁽³³⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 27.

⁽³⁴⁾ Rozsudok z 15. decembra 1999, Slobodný štát Sasko a Volkswagen AG/Komisia, spojené veci T-132/96 a T-143/96, Zb. 1999, II-3663, bod 167.

⁽³⁵⁾ Vec NN 25/2008 (ex CP 15/2008) WestLB Risikoabschirmung, Nemecko (http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/225266/225266_1154234_37_2.pdf, odôvodnenie 41).

odvetvia v zásade schopné siahnuť po svetovom trhu bez toho, aby ohrozili svoju existenciu. Už samotná možnosť presunu lokalizácie zo strany dodávateľských výrobcov je znakom toho, že nadväzujúci priemysel by sa mohol úplne oprieť o dodávateľov mimo Nemecka.

- (56) Nemecko však neuviedlo žiadne dostatočné dôkazy, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že hospodárske ťažkosti troch predmetných odvetví majú taký rozsah alebo že odvetvia s nimi spojené ovplyvňujú do takej miery, že posudzovaná situácia predstavuje vážnu poruchu v hospodárstve členského štátu v zmysle článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.

6.3.3. Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ

- (57) Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ stanovuje, že „pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom,“ môže byť uznaná za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora môže Komisia vyhlásiť pomoc za zlučiteľnú s jednotným trhom v prípade, že táto pomoc prispieva k realizácii cieľa spoločného záujmu ⁽³⁶⁾, je potrebná na dosiahnutie tohto cieľa ⁽³⁷⁾ a nemení obchodné podmienky spôsobom, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom.

- (58) Podľa ustálenej praxe Komisie ⁽³⁸⁾ je možné opatrenia priamo vyhlásiť na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ za zlučiteľné s vnútorným trhom, ak sú potrebné a primerané a ich pozitívny vplyv pri dosahovaní cieľa spoločného záujmu vyvažuje negatívny vplyv na obchodovanie a hospodársku súťaž. Preto Komisia považuje za primerané preskúmať nasledujúce otázky:

1. Má opatrenie pomoci dobre vymedzený cieľ spoločného záujmu?
2. Je nástroj pomoci primeraný na splnenie cieľa verejného záujmu? Najmä:
 - a) Je opatrenie pomoci vhodným a nevyhnutným nástrojom, t. j. existujú iné, vhodnejšie nástroje?
 - b) Má stimulačný účinok, t. j. zmení pomoc správanie firiem?
 - c) Je opatrenie pomoci primerané, t. j. mohla by sa rovnaká zmena správania dosiahnuť aj pri menšej pomoci?
3. Je narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod vo svojom rozsahu obmedzené, takže celková bilancia je kladná?

- (59) Na odôvodnenie zlučiteľnosti s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ uviedlo Nemecko dva argumentačné reťazce: Nemecko na jednej strane uviedlo, že pomoc je nevyhnutná na zabránenie uzatvárania prevádzok v Nemecku na základe presunov do tretích krajín, ktoré nepatria do ETS a nemuseli znášať náklady porovnateľné s nákladmi na emisie CO₂ (zabránenie úniku uhlíka). Na druhej strane objasnilo, že pomoc je nevyhnutná, aby sa zabránilo premiestneniu výroby do tretích krajín, čo by bolo nevýhodné z hľadiska infraštruktúry ako aj zamestnanosti (zabránenie straty pracovných miest).

6.3.3.1 Zabránenie úniku uhlíka

Cieľ spoločného záujmu

- (60) Ochrana životného prostredia je uznaná ako cieľ spoločného záujmu. Keďže právo Únie v oblasti životného prostredia by mohlo viesť k tomu, že emisie CO₂ by sa premiestnili do iných častí sveta, kde by naďalej predstavovali nebezpečenstvo pre životné prostredie, je možné odvrátenie takéhoto úniku uhlíka považovať za súčasť ekologického záujmu. To bolo jednoznačne vyjadrené v právnych predpisoch Únie, najmä v smernici 2009/29/ES ⁽³⁹⁾, v ktorej je v odôvodnení 27 stanovené nasledovné:

„Členské štáty môžu uznať za potrebné dočasne poskytovať kompenzáciu určitým zariadeniam, v prípade ktorých bolo zistené značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov spojených s emisiami skleníkových plynov do cien elektrickej energie. Takáto pomoc by sa mala poskytovať iba vtedy, keď je nevyhnutná a primeraná, pričom by sa malo zabezpečiť, aby boli zachované stimuly schémy Spoločenstva týkajúce sa úspor energie a motivovania k presunu dopytu od tradične vyrábanej elektrickej energie smerom k ekologicky vyrábanej elektrickej energii.“

⁽³⁶⁾ Rozsudok zo 14. januára 2009, Kronoply/Komisia, T-162/06, Zb. 2009, II-1, najmä body 65, 66, 74 a 75.

⁽³⁷⁾ Pozri rozsudok zo 7. júna 2001, Agrana Zucker und Stärke/Komisia, T-187/99, Zb. 2001, II-1587, bod 74; rozsudok zo 14. mája 2002, Graphischer Maschinenbau/Komisia, T-126/99, Zb. 2002, II-2427, body 41 – 43; rozsudok z 15. apríla 2008, Nuova Agricast Srl/Ministero delle Attività Produttive, C-390/06, Zb. 2008, I-2577, body 68 – 69.

⁽³⁸⁾ Rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (Ú. v. EÚ C 323, 30.12.2006, s. 1), oddiel 1.3; usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia (Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1), oddiel 1.3.

⁽³⁹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 11.

- (61) Okrem toho bolo zabránenie úniku uhlíka uznané v usmerneniach ETS ⁽⁴⁰⁾ ako environmentálny cieľ, najmä v bodoch 7 a 8:
- „7. Podľa článku 10a ods. 6 smernice o ETS môžu členské štáty poskytnúť štátnu pomoc v prospech odvetví alebo pododvetví, v prípade ktorých bolo zistené značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov spojených s emisiami skleníkových plynov do cien elektrickej energie (ďalej len „náklady na nepriame emisie“), a to s cieľom vykompenzovať tieto náklady, ak sú v súlade s platnými pravidlami štátnej pomoci. Na účely týchto usmernení znamená „únik uhlíka“ predpoklad zvýšenia celkových emisií skleníkových plynov v prípade, že podniky presunú svoju výrobu mimo Únie, pretože nemôžu preniesť zvýšené náklady vyvolané EÚ ETS na svojich zákazníkov bez značného zníženia trhového podielu.
8. Riešenie rizika úniku uhlíka slúži environmentálnemu cieľu, pretože cieľom pomoci je zabrániť zvýšeniu celkových emisií skleníkových plynov spôsobených presunom výroby mimo Únie pri absencii záväznej medzinárodnej dohody o znížení emisií skleníkových plynov. Pomoc určená na krytie nákladov na nepriame emisie môže mať zároveň negatívny vplyv na efektívnosť EÚ ETS. Ak je pomoc nedostatočne zacielená, oslobodzovala by príjemcov od nákladov ich nepriamych emisií a obmedzovala by tým stimuly na znižovanie emisií a inovácie v danom odvetví. V dôsledku toho by náklady znižovania emisií museli znášať prevažne ostatné odvetvia hospodárstva. Takáto štátna pomoc by okrem toho mohla viesť k značnému narušaniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, najmä ak sa s podnikmi v tom istom odvetví zaochádza v jednotlivých členských štátoch v dôsledku rôznych rozpočtových obmedzení rozdielne. Z tohto dôvodu je potrebné v týchto usmerneniach riešiť tri konkrétne ciele: minimalizovať riziko úniku uhlíka, zachovať cieľ EÚ ETS spočívajúci v nákladovo efektívnej eliminácii emisií uhlíka a minimalizovať narušanie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.“
- (62) Zabránenie úniku uhlíka je teda možné dávať do kontextu so zachovaním životného prostredia a najmä s ochranou klímy ako cieľom spoločného záujmu.

Vhodný a nevyhnutný prostriedok

- (63) Poskytnutá pomoc musí byť vhodným a nevyhnutným prostriedkom na dosiahnutie sledovaného cieľa. Prostriedok je vhodný a nevyhnutný, ak neexistujú žiadne iné prostriedky dosiahnutia stanovených cieľov, ktoré by hospodársku súťaž narušali v menšej miere.
- (64) Aby bolo v relevantnom prípade možné stanoviť, či je platba pomoci v rámci notifikovaného opatrenia nevyhnutná a primeraná, je potrebné najskôr dokázať, že v oprávnených odvetviach (výroba hliníka, medi a zinku v Nemecku) skutočne vzniklo v druhom polroku roka 2009 nebezpečenstvo úniku uhlíka.
- (65) Nemecko uviedlo, že nebezpečenstvo úniku uhlíka pre rok 2009 už bolo uznané, a síce rozhodnutím 2010/2/EÚ ⁽⁴¹⁾. Nebezpečenstvo existovalo už v druhom období obchodovania ETS (2008 – 2012, „ETS 2“) a prechod k tretiemu obdobiu obchodovania ETS nepredstavoval žiadny „kvalitatívny skok“.
- (66) Vo svojom rozhodnutí o začatí konania Komisia medzi iným pripomenula, že členské štáty sa v smernici 2009/29/ES ⁽⁴²⁾ dohodli, že mechanizmus zabránenia presunu emisií CO₂ zavedú až od roku 2013. To sa javilo opodstatnené, pretože od roku 2013 by platil prísnejší strop pre emisie CO₂, ktoré by za inak nezmenených podmienok akiste viedli k vyšším cenám emisií CO₂, než predtým ⁽⁴³⁾. Okrem toho Komisia poznamenala, že debata o nebezpečenstve úniku uhlíka v druhom období obchodovania ETS (2008 – 2012) ohľadom rozsahu tohto nebezpečenstva nedospela k žiadnemu rozhodujúcemu výsledku. Novšia štúdia poukazuje na možnosť existencie úniku uhlíka v odvetví hliníka pre rok 2009, nie však pri výrobe medi a zinku. V každom prípade sa javilo ako primerané, zostaviť pre takúto pomoc jednotné kritériá v rámci celej Únie ⁽⁴⁴⁾. Pre tretie obdobie obchodovania ETS sa takéto kritériá nachádzajú v usmerneniach ETS.
- (67) Zainteresované strany argumentovali rovnako ako Nemecko, že nebezpečenstvo úniku uhlíka v priemysle neželezných kovov už bolo uznané v článku 10a ods. 6 smernice 2009/29/ES ako aj v rozhodnutí 2010/2/EÚ. Spochybnili preto nevyhnutnosť osobitného preskúmania, na ktoré Komisia poukázala vo svojom rozhodnutí o začatí konania.

⁽⁴⁰⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 10.

⁽⁴¹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 12.

⁽⁴²⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 39.

⁽⁴³⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 53.

⁽⁴⁴⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 54.

- (68) Okrem iného niektoré zo zainteresovaných strán výslovne zdôraznili, že preskúmanie by sa nemalo uplatňovať príliš prísne: Vzhľadom na zistenie Komisie uvedené v rozhodnutí o začatí konania, že najdôležitejší príjemcovia boli počas plánovaného časového obdobia trvania pomoci naďalej ziskoví ⁽⁴⁵⁾, vyzdvihli niektorí z týchto výrobcov neželezných kovov skutočnosť, že ich nemecké pobočky v skutočnosti vykázali relatívne nízku ziskovosť a sčasti nedosiahli návratnosť investícií, ktorá je pre tento druh výrobného odvetvia prijateľná, a preto by to bolo príliš úzko poňaté, ak by bola nevyhnutnosť a stimulačný účinok pomoci uznané len vtedy, ak sa príjemca nachádza krátko pred dosiahnutím platobnej neschopnosti.
- (69) Okrem toho, niektorí výrobcovia, ako napr. [...], [...], [...] a [...], objasnili, že pri úniku uhlíka nejde iba o to, či v konečnom dôsledku dôjde k uzatvoreniu výrobných prevádzok a presídleniu do krajiny mimo EÚ. Otázkou skôr je, či sú príjemcovia ochotní investovať do svojich nemeckých pobočiek alebo od toho upúšťajú. Notifikované opatrenie podporuje investovanie a práve výhľad pomoci je stimulom pre udržanie výroby a pre významné investície do výrobných závodov v Nemecku.
- (70) Tieto tvrdenia však nie sú presvedčivé. Predovšetkým je nesprávne vyhlásenie, že nebezpečenstvo úniku uhlíka pre druhý polrok roka 2009 už bolo uznané smernicou 2009/29/ES. V článku 10a ods. 6 smernice 2009/29/ES sa ustanovuje, že: „Členské štáty môžu prijať aj finančné opatrenia v prospech odvetví alebo pododvetví, v prípade ktorých bolo zistené značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov spojených s emisiami skleníkových plynov do cien elektrickej energie, a to s cieľom vykompenzovať tieto náklady, ak takéto finančné opatrenia sú v súlade s platnými alebo pripravovanými pravidlami štátnej pomoci v danej oblasti.“ článok 10a ods. 6 teda nie je dôkazom rizika úniku uhlíka, ale iba sa v ňom uvádza, že štátna pomoc je možná, pokiaľ bolo takéto riziko zistené. V ostatnom sa smernica 2009/29/ES vzťahuje iba na ETS 3, t. j. na obdobie po roku 2013.
- (71) To isté platí pre rozhodnutie 2010/2/EÚ ⁽⁴⁶⁾, ktoré zahŕňa zoznam odvetví a pododvetví, o ktorých sa predpokladá, že sú vystavené značnému riziku úniku uhlíka, avšak až od roku 2013 od nadobudnutia platnosti tretej fázy ETS. Vzhľadom na tieto východiskové skutočnosti rozhodnutie nedokazuje, že v roku 2009 existovalo riziko úniku uhlíka.
- (72) Predovšetkým však pozostával cieľ rozhodnutia 2010/2/EÚ v zostavení zoznamu tých odvetví a pododvetví, ktorým majú byť pridelené bezodplatné kvóty v rámci EÚ ETS. Takéto pridelenie bezodplatných kvót je stanovené v článku 10a ods. 12 smernice 2009/29/ES. Rozhodnutie 2010/2/EÚ sa zakladá na článku 10a ods. 13 smernice 2009/29/ES, ktorý sa jednoznačne odvoláva na článok 10a ods. 12 Keďže pridelenie bezodplatných kvót je opatrením na zníženie nákladov na priame emisie CO₂, ktoré vznikajú v príslušných priemyselných odvetviach (napr. ich vlastnou výrobnou činnosťou), nemôže byť rozhodnutie použité na určenie odvetví a pododvetví, ktoré pravdepodobne potrebujú kompenzáciu nákladov na nepriame emisie CO₂ ⁽⁴⁷⁾.
- (73) Komisia zastáva v súlade s usmerneniami ETS názor, že opatrenie pomoci môže byť iba vtedy nevyhnutné a primerané zabrániť úniku uhlíka na základe nákladov na nepriame emisie CO₂, ak sú splnené minimálne tri podmienky. Po prvé, musí byť preukázané, že potenciálni príjemcovia pomoci znášajú prostredníctvom nákladov na elektrickú energiu podstatnú časť nepriamych nákladov na emisie CO₂ postúpené prostredníctvom cien elektrickej energie. Po druhé, tieto nepriame náklady na emisie CO₂ musia predstavovať podstatnú časť výrobných nákladov príjemcov. Po tretie, príjemcovia nesmú byť schopní preniesť tieto náklady na zákazníkov. Aj keď sú tieto podmienky splnené, ešte musí byť preukázané, že by došlo k zmene alebo presunu výroby do krajín mimo Únie/EHS, t. j. že výroba by sa presídlila do krajín s menej prísnyimi požiadavkami na znižovanie emisií. Presuny výroby v rámci EÚ ETS by nepredstavovali únik uhlíka.
- (74) Hoci bola väčšina kvót ETS pridelená výrobcovi elektrickej energie bezodplatne, Nemecko v súvislosti s prvou podmienkou argumentovalo, že spoločnosti dodávajúce elektrickú energiu ocenili náklady na emisie CO₂ už v roku 2009 ako alternatívne náklady a presunuli na svojich zákazníkov. Emisné kvóty použité pri výrobe elektrickej energie boli síce poskytnuté bezodplatne, mali však do tej miery svoju „cenu“, že v princípe ich bolo možné predať. Tieto alternatívne náklady boli ocenené a presunuté na zákazníkov.

⁽⁴⁵⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 64.

⁽⁴⁶⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 41.

⁽⁴⁷⁾ Inak by vznikla situácia, že by boli odvetviami, ktoré sú uvedené v rozhodnutí 2012/2/EÚ iba z dôvodu ich priamych emisií CO₂, kompenzované aj náklady na nepriame emisie CO₂.

- (75) Vo svojej správe o posúdení vplyvu vo vzťahu k usmerneniam ETS (impact assessment report) dospela Komisia tiež k záveru, že výrobcovia elektrickej energie v druhom období obchodovania ETS (2008 – 2012) mohli väčšinu svojich nákladov na emisie CO₂ presunúť, hoci sa odhaduje, že nie na 100 % ⁽⁴⁸⁾.
- (76) K druhej podmienke je potrebné poznamenať, že Nemecko neuviedlo žiadne špecifické údaje o podiele nákladov na nepriame emisie vo vzťahu k celkovým výrobným nákladom príjemcov pomoci.
- (77) Nemecko poskytlo všeobecné informácie o podiele nákladov na elektrickú energiu vo vzťahu k celkovým nákladom: Vo výrobe medi predstavuje podiel nákladov na energie alebo elektrickú energiu vo vzťahu k výrobným nákladom od 13 % až do 40 %. Vo výrobe zinku je to takmer 50 %, vo výrobe hliníka 46 %. Komisia konštatuje, že pre rôznych príjemcov nebola použitá jednotná definícia celkových nákladov, takže číselné hodnoty nie je možné vzájomne porovnať. Okrem toho Nemecko predložilo číselné údaje o nákladoch na nepriame emisie štyroch príjemcov (v EUR/MWh): Tie sa pohybujú od [...] EUR/MWh (v prípade výrobcu medi) do [...] EUR/MWh (v prípade výrobcu zinku); vo výrobe hliníka je to [...] EUR/MWh až [...] EUR/MWh. Za ostatných príjemcov neboli predložené žiadne údaje.
- (78) [...] ako jedna zo zainteresovaných strán, ktoré sú súčasne príjemcami pomoci, uviedla, že náklady na nepriame emisie predstavovali v roku 2009 [...] EUR/MWh, čo zodpovedalo [...] % jej celkových nákladov na výrobu. Spoločnosť [...] uviedla, že náklady na elektrickú energiu tvorili cca. [...] % obratu.
- (79) Na základe týchto veľmi nešpecifických údajov nemôže Komisia s istotou konštatovať, že druhá podmienka je splnená.
- (80) Okrem toho, ako to už bolo uvedené v odôvodnení (75), zjavne nie sú náklady na emisie CO₂ presunuté prostredníctvom cien elektrickej energie v úplnej miere. Miera presunu nákladov na emisie CO₂ závisí z veľkej časti od druhu zmluvy a času uzatvorenia zmluvy. Údaje od spoločnosti [...] poukazujú teda na to, že podiel nákladov na emisie CO₂ premietnutý do ceny elektrickej energie v príslušnom časovom období (júl až december 2009) bol výrazne pod úrovňou jednoročnej forwardovej ceny kvót pre rok 2009.
- (81) S cieľom preukázať, že v roku 2009 existovalo nebezpečenstvo úniku uhlíka, Nemecko a rôzne zainteresované strany poukázali na údaje, ktoré Komisia zozbierala pri príprave na usmernenia ETS. Tieto informácie však nie je možné použiť na preukázanie nebezpečenstva úniku uhlíka pre nemecký priemysel v roku 2009. Po prvé, analýza Komisie obsiahnutá v správe o posúdení stavu sa zakladá na údajoch, ktoré boli agregované na európskej úrovni. Na prešetrenie potenciálneho rizika úniku pri jednotlivých priemyselných odvetviach na úrovni členských štátov sú preto využiteľné iba v obmedzenej miere.
- (82) Predovšetkým sa však úvahy v správe o posúdení stavu bez výnimky vzťahujú na ETS 3 a nie je ich možné použiť pre rok 2009. V ostatnom sa rôzne scenáre rizika v správe o posúdení zakladali na predpoklade, že v ETS 3 dôjde k poklesu emisných stropov a k prechodu na aukciu, a neodrážajú faktickú situáciu v roku 2009 ⁽⁴⁹⁾.
- (83) Komisii teda neboli predložené žiadne presvedčivé dôkazy o skutočnom podiele nákladov na nepriame emisie CO₂ vo vzťahu k výrobným nákladom.
- (84) V súvislosti s treťou podmienkou, teda otázkou možnosti postúpenia nákladov príjemcov na nepriame emisie CO₂ na ich zákazníkov, Nemecko a viaceré zainteresované strany vyhlásili, že príjemcovia nemali žiadny vplyv na cenu kovov. Keďže výroba neželezných kovov predstavuje svetový trh, tvorba cien sa uskutočňuje na Londýnskej burze kovov (LME). Výrobcovia teda nemali mechanizmus na zvýšenie cien bez toho, aby tým stratili podiely na trhu.
- (85) Sprostredkované informácie tendenčne podporujú skutočnosť, že tretia podmienka je splnená, keďže výrobcovia nemôžu podstatný nárast nákladov postúpiť, pretože hospodárska súťaž sa koná na globálnej úrovni a spočíva hlavne v cenovej konkurencieschopnosti.

⁽⁴⁸⁾ Impact Assessment Report accompanying the document Guidelines on certain State aid measures in the context of Greenhouse Gas Emission Allowance Trading Scheme, 22.5.2012, SWD(2012) 130 final, http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/impact_assessment_main%20report_en.pdf, s. 16.

⁽⁴⁹⁾ Pokiaľ ide o časové obdobie pred poklesom stropu, Komisia poukázala dokonca na to, že autori analýz nenašli k téme carbon leakage žiadne empirické dôkazy o úniku uhlíka („carbon leakage literature [did] not find empirical proof of carbon leakage“), pozri Impact Assessment Report, poznámka pod čiarou č. 48, s. 13.

- (86) Celkovo Komisia konštatuje, že informácie sprostredkované Nemeckom a zainteresovanými stranami neposkytujú relevantný dôkaz o tom, že potenciálni príjemcovia na základe vysokého podielu nákladov na nepriame emisie CO₂ vo vzťahu k výrobným nákladom riskujú únik uhlíka. Nebolo teda preukázané, že by opatrenie bolo nevyhnutné a primerané na dosiahnutie cieľa všeobecného záujmu, a to zabrániť úniku uhlíka.

Stimulačný účinok

- (87) Štátna pomoc má stimulačný účinok, ak príjemca zmení svoje správanie s výhľadom na dosiahnutie cieľa všeobecného záujmu. Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania vyjadrila medzi iným pochybnosti o tom, či je pomoc poskytnutá v rámci notifikovaného opatrenia skutočne rozhodujúcim prvkom na podnietenie príjemcov udržať ich výrobu v Nemecku. Nezávisle od toho, či bolo riziko úniku uhlíka v roku 2009 reálne a prítomné, časové obdobie opatrenia, ktoré sa v zásade vzťahovalo iba na druhý polrok roka 2009, bolo považované za príliš krátke na to, aby umožňovalo zodpovedajúce ovplyvnenie investičných rozhodnutí ⁽⁵⁰⁾.
- (88) Nemecko argumentuje tým, že schémou má byť vytvorené preklopenie obdobia medzi najtvrdším krízovým rokom 2009 a rokom 2013, kedy môže byť na základe usmernení ETS zavedená dlhodobá schéma podpory. Okrem toho Nemecko ako aj rôzne zainteresované strany uviedli, že už samotné vyhlásenie notifikovaného opatrenia v roku 2009 spôsobilo zachovanie výrobných kapacít ⁽⁵¹⁾. Jeden z príjemcov, [...], predložil internú dokumentáciu ako dôkaz o tom, že samotné vyhlásenie Spolkovej vlády skutočne zabránilo uzatvoreniu výrobného zariadenia v Nemecku.
- (89) Komisia konštatuje, že predložené informácie o stimulačnom účinku pomoci sú rozporuplné. Na jednej strane je výroba neželezných kovov cyklickým obchodom, pri ktorom môže viesť oživenie hospodárstva k výrazným nárastom výroby, takže pri poklese dopytu vniknú nadmerné kapacity ⁽⁵²⁾. Na druhej strane, problém úniku uhlíka, ktorý bol podnetom pre opatrenie, súvisí s politikou ochrany životného prostredia a existuje bez ohľadu na eventuality problémy s nadmernou kapacitou. Ako uviedli rôzne zainteresované strany, úniku uhlíka je možné zabrániť iba vtedy, ak budú mať podniky dlhodobú istotu, to znamená dlhodobu stabilnú podmienku, pretože iba to ich podnieti uskutočniť investície na zachovanie ich európskych výrobných závodov počas ďalších desať až dvadsať rokov.
- (90) Už samé o sebe je otázne, či je prevádzková pomoc, ako tým argumentujú niektoré zo zúčastnených strán, skutočne vhodným nástrojom na podnietenie účastníkov trhu k významným investíciám (napríklad v porovnaní s cieľovou investičnou podporou). Aj keby tomu tak bolo, opatrenie pomoci nie je zamerané na ovplyvnenie dlhodobých obchodných podmienok výrobcov neželezných kovov. Ich jediný vplyv spočíva v posilnení postavenia príjemcov vo fáze nadmerných kapacít, kým iní konkurenti musia problém nadmerných kapacít riešiť vlastnými prostriedkami. V ostatnom pripomienky zainteresovaných strán ohľadom pozitívneho vplyvu pomoci potvrdzujú, že opatrenie skôr reaguje na hospodárske spomalenie, než by prispievalo k riešeniu potenciálnych štrukturálnych problémov, a to že opatrenia ochrany životného prostredia so sebou prinášajú vyššie náklady na elektrickú energiu a vedú k úniku uhlíka.
- (91) Keďže opatrenie malo byť zrealizované iba v druhom polroku roka 2009 a situácia na trhu výrobcov neželezných kovov ako aj stanovené ceny emisných kvót Únie pred a po tomto časovom období prudko kolísali, považuje Komisia za nepravdepodobné, že by bol časovo výrazne obmedzený príspevok vhodný na vyvolanie rozhodujúceho vplyvu na strednodobé a dlhodobé stratégie príjemcov vo vzťahu k udržaniu a eventuálneho rozvoja ich kapacít v Únii. Okrem toho bolo podľa názoru Komisie pre potenciálnych príjemcov predvídateľné, že po prvé, schválenie schémy Komisiou by si vyžadovalo dlhšiu dobu a že po druhé, v rámci ETS 3 by aj tak existoval podporný rámec. Tieto fakty ako aj skutočnosť, že žiadny z príjemcov doteraz výrobu skutočne neukončil a svoju výrobu nepremiestnil, privádza Komisiu k záveru, že pokračovanie prevádzky zariadení na výrobu neželezných kovov je ovplyvňované inými faktormi než výhľadom na notifikovanú schému. Interné dokumenty predložené spoločnosťou [...] poukazujú na to, že rozhodujúcim faktorom je v oveľa väčšej miere dlhodobá (v roku 2009 začínajúca a rok 2013 presahujúca) podpora.

⁽⁵⁰⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 69.

⁽⁵¹⁾ Nemecká vláda oznámila, že schéma bude zavedená hneď ako ju schváli Európska komisia.

⁽⁵²⁾ ECORYS, Competitiveness of the EU Non-Ferrous Metals Industries, 5. apríl 2011, http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/fn97624_nfm_final_en.pdf, s. 31.

- (92) Komisia preto konštatuje, že stimulačný účinok pomoci poskytnutej v rámci opatrenia nebol preukázaný.

Proporcionalita

- (93) Opatrenie štátnej pomoci je primerané, ak je pomoc poskytnutá príjemcom obmedzená na minimum postačujúce na dosiahnutie cieľa všeobecného záujmu. V súlade s touto zásadou nesmú dostať príjemcovia väčšiu pomoc, než je nevyhnutné na pokrytie finančnej záťaže, ktorá má byť so zreteľom na cieľ všeobecného záujmu zmiernená.
- (94) Nemecko tvrdí, že jeho metodika nadmernú kompenzáciu príjemcov vylučuje, a tak či tak sa uskutočňuje iba čiastočná kompenzácia. Po prvé, Nemecko stanovuje spoluúčasť vo výške nákladov na nepriame emisie CO₂, ktoré vznikajú pri 1 GWh spotreby elektrickej energie, takže príjemca dostáva kompenzáciu iba na náklady na nepriame emisie CO₂ prevyšujúce túto čiastku. Po druhé, Nemecko zdôrazňuje, že výška pomoci bude znížená o bezpečnostnú zrážku vo výške 10 %. Po tretie, stanovením rôznych súm pomoci pre tri rôzne kovy je zabezpečené, že vyrovnanie bude minimalizované.
- (95) Zainteresované strany vo všeobecnosti súhlasia so stanoviskom Nemecka ⁽⁵³⁾ a niektorí sa dokonca prihovárajú za kompletnú kompenzáciu nákladov na nepriame emisie CO₂.
- (96) Metodika sa však javí vo viacerých ohľadoch chybná. Ako prvé sa to vzťahuje na správnosť určenia nákladov na nepriame emisie CO₂. Preto Nemecko stanovuje ako východiskový základ forwardovú cenu EUA pre rok 2009 (24 EUR/t CO₂) a predpokladá, vychádzajúc z priemerných emisií CO₂ hraničnej elektrárne v Nemecku (0,8 t CO₂/MWh ⁽⁵⁴⁾), že podiel nákladov na nepriame emisie CO₂ obsiahnutý v nákladoch na elektrickú energiu je 19 EUR na MWh. Na druhej strane Nemecko uznalo, že skutočný podiel nákladov na emisie CO₂ na nákladoch na elektrickú energiu určitého príjemcu sa bude meniť v závislosti od jeho dodávateľských podmienok, keďže príslušné podniky spravidla uzatvorili k určitému dátumu dlhodobé zmluvy na základe pevných cien elektrickej energie a EUA. Túto skutočnosť potvrdili aj objasnenia zainteresovaných strán. Niektoré zainteresované strany uviedli, že podniky, ktoré si svoju elektrickú energiu zaobstarávajú v rámci dlhodobých zmlúv, sú voči nepriamym cenám CO₂ v elektrickej energii skutočne chránené. Okrem toho, objasnenia zo strany [...] ukazujú, že nie všetky náklady na emisie CO₂ boli premietnuté do cien elektrickej energie. Predpoklad, že náklady na nepriame emisie CO₂ predstavujú 19 EUR/MWh, nie je v súlade s touto skutočnosťou a nadmernú kompenzáciu jednoznačne nevyklucuje. Komisia preto konštatuje, že Nemecko presvedčivo nepreukázalo, že zrážka 10 % by bola dostatočná na zabránenie nadmernej kompenzácie, keďže neprešetrilo rozsah premietnutia nákladov na emisie CO₂ do cien elektrickej energie. Najmä neodhalilo, ako bolo stanovených daných 10 %. Údaje zainteresovaných strán okrem toho poukazujú na to, že zrážka vo výške 10 % nepostačuje na zabránenie nadmernej kompenzácie.
- (97) Po druhé, Nemecko sa v snahe zohľadniť rôzne danosti vo výrobe hliníka, zinku a medi, z neznámych dôvodov rozhodlo, že hliník má po odpočte bezpečnostnej zrážky vo výške 10 % dostať najvyššiu kompenzáciu (17 EUR/MWh), kým príspevok pre zinok a meď bude nižší (16 resp. 9 EUR/MWh). Môže byť síce pravdou, že výroba primárneho hliníka je väčšmi postihnutá hospodárskou krízou ako napríklad výroba medi, avšak z informácií Nemecka dostatočne nevyplýva, ako boli rôzne sumy pomoci stanovené. Súčasne z niektorých z týchto informácií jednoznačne vyplýva, že hlavný príjemca by bol kompenzovaný nadmerne ⁽⁵⁵⁾. Keďže chýba presné objasnenie súm pomoci pre zinok a meď, stáva sa okrem iného otáznym aj to, ako účinne by tieto sumy prispeli v príslušných odvetviach na zabránenie úniku uhlíka.
- (98) Na základe uvedeného dospela Komisia k záveru, že schéma nezaručuje obmedzenie kompenzácie na nevyhnutné minimum.

⁽⁵³⁾ Napríklad jedna zo zainteresovaných strán, obchodné združenie, uviedla, že výroba medi je energeticky menej náročná ako výroba hliníka, a preto je primerané uhrádzať iba polovicu sumy kompenzácie (9 EUR/MWh) vyplácanej pre hliník (17 EUR/MWh).

⁽⁵⁴⁾ Zjavne sa jedná o zaokrúhlené číslo na základe presnejšej hodnoty, ktorú Nemecko uviedlo počas postupu notifikácie, a síce 0,75 t CO₂/MWh.

⁽⁵⁵⁾ Ako uviedla spoločnosť [...], ktorá je výrobcom hliníka, jej náklady na nepriame emisie CO₂ v roku 2009 predstavovali [...] EUR/MWh, teda hodnotu výrazne nižšiu ako suma pomoci 17 EUR/MWh, ktorá má platiť v rámci schémy pomoci pre výrobu hliníka.

Narušenie hospodárskej súťaže a ovplyvnenie obchodu a test vyvážení

- (99) Aby bola štátna pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom, musí byť narušenie hospodárskej súťaže a ovplyvnenie obchodu, ktoré pomoc vyvolala, obmedzené tak, aby bola celková bilancia z hľadiska cieľa spoločného záujmu kladná.
- (100) Nemecko argumentuje, že schéma nevedie k vážnemu narušeniu hospodárskej súťaže a celková bilancia je teda pozitívna. Po prvé, Nemecko poukazuje na cieľ sledovaný schémou, podporiť základný pilier európskeho priemyslu ako aj zabrániť úniku uhlíka a strate priemyselného knowhow. Po druhé, Nemecko uvádza, že schéma predstavuje vyrovnanie za nevýhodu podmienenú ETS, a preto nenaruša hospodársku súťaž, ale obnovuje spravodlivú hospodársku súťaž.
- (101) Zo strany zainteresovaných strán bolo predložené, že nebezpečenstvo narušenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu je v každom prípade nízke, pretože schéma má oslabiť nevýhodu výrobcov z Únie v hospodárskej súťaži s výrobcami mimo Únie. Narušená nebude ani hospodárska súťaž medzi odvetviami, keďže odvetvie neželezných kovov už vynaložilo značné úsilie na zníženie svojich emisií CO₂, a stalo sa energeticky úspornejším. Okrem toho, ceny elektrickej energie v rámci Únie/EHP sú rovnaké alebo sa prinajmenšom vzájomne priblížili, takže pre nemeckých výrobcov nie je zmysluplné premiestniť svoje výrobné zariadenie do iných členských štátov EÚ/EHP.
- (102) Komisia však nepovažuje argument, že schéma nevyvolá žiadne narušenie hospodárskej súťaže, ale celkovo sa prejaví pozitívne, za prijateľný. V tejto súvislosti by sa malo pripomenúť, že Komisia má vo veciach pomoci, ktoré spadajú pod článok 107 ods. 3 ZFEÚ, širokú diskrečnú právomoc.
- (103) Po prvé, táto forma pomoci patrí k druhom štátnej podpory, ktoré najviac narúšajú hospodársku súťaž. V rozsudku *Siemens* Súd prvého stupňa rozhodol, že „pomoc na prevádzku podnikov, to znamená pomoc, ktorej cieľom je oslobodiť podnik od nákladov, ktoré by obvykle musel znášať v rámci svojho bežného riadenia alebo svojich bežných činností, nepatrí do rozsahu pôsobnosti [článku 107 ods. 3 ZFEÚ]“, pretože „táto pomoc [narúša] podmienky hospodárskej súťaže v oblastiach, v ktorých sa poskytuje, pričom už na základe svojej podstaty je nespôsobilá [na dosiahnutie cieľa všeobecného záujmu]“⁽⁵⁶⁾.
- (104) Rovnako rozhodol Súdny dvor v právnej veci C-86/89, *Taliansko/Komisia*, že „sporná pomoc, ktorá je poskytnutá bez osobitnej podmienky a iba zodpovedajúc použitým množstvám, má byť považovaná za prevádzkovú pomoc pre príslušné podniky ovplyvňujúcu obchodné podmienky spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom“⁽⁵⁷⁾.
- (105) Aj Komisia sa riadila týmto prístupom, najmä v súvislosti so subvenciami na pokrytie nákladov na elektrickú energiu pre odvetvie hliníka⁽⁵⁸⁾.
- (106) Všetky obavy, ktoré vzbudzovali vtedajšie prípady, sú prítomné aj tu: Pomoc spočíva v dotácii, ktorá je príslušným výrobcom poskytnutá na zníženie ich nákladov na elektrickú energiu. Ako potvrdili zainteresované strany, náklady na elektrickú energiu predstavujú v odvetviach spadajúcich pod schému jednu z najdôležitejších súčastí nákladov na výrobu a súčasne jeden z najdôležitejších faktorov, ktorými si výrobcovia konkurujú.
- (107) Ďalej je pomoc poskytovaná na spotrebované MWh, a tým má priamy vplyv na konkurencieschopnosť podnikov oprávnených na pomoc pri každej jednotke, ktorú vyprodukujú nad rámec prvej spotrebovanej GWh. Okrem toho nie je pomoc viazaná na referenčnú úroveň efektívnosti. V konečnom dôsledku nie je pomoc viazaná ani na skutočné náklady na emisie CO₂ príjemcov, ktoré sú zahrnuté v cenách elektrickej energie. Dokonca by mohla znižovať motiváciu k uplatňovaniu energeticky účinnejších výrobných postupov.

⁽⁵⁶⁾ Rozsudok z 8. júna 1995, *Siemens/Komisia*, T-459/93, Zb. 1995, II-1675, bod 48.

⁽⁵⁷⁾ Rozsudok zo 6. novembra 1990, *Taliansko/Komisia*, C-86/89, Zb. 1990, I-3891, bod 18. Pozri aj rozsudok zo 14. februára 1990, *Francúzsko/Komisia*, C-301/87, Zb. 1990, I-307, bod 50.

⁽⁵⁸⁾ Pozri Commission Decision 86/60/EEC of 14 December 1985 on the aid which the Land of Rheinland-Pfalz of the Federal Republic of Germany has provided to an undertaking producing primary aluminium, situated in Ludwigshafen (rozhodnutie 86/60/EHS o štátnej pomoci pre výrobcu primárneho hliníka v Ludwigshafen) (Ú. v. ES L 72, 15.3.1986, s. 30); rozhodnutie Komisie z 19. novembra 2009 o opatreniach štátnej pomoci C 38/A/04 (ex NN 58/04) a C 36/B/06 (ex NN 38/06), ktoré Taliansko poskytlo v prospech Alcoa Trasformazioni (Ú. v. EÚ L 227, 28.8.2010, s. 62); rozhodnutie Komisie z 13. júla 2011 o štátnej pomoci č. SA.26117 – C 2/10 (ex NN 62/09) poskytnutej Gréckom podniku Aluminium of Greece SA (Ú. v. EÚ L 166, 27.6.2012, s. 83). Pozri aj vec SA.33624 (ex 2011/CP) o zvýhodnených tarifách za elektrickú energiu pre spoločnosť ALRO Slatina S.A. (Ú. v. EÚ C 268, 5.9.2012, s. 21).

- (108) Navyše, Komisia nezastáva názor, že by schéma pomoci nevyvolala narušenie hospodárskej súťaže v Únii. Komisia upozorňuje na to, že po prvé, už boli prijaté nápravné opatrenia, ako napríklad bezplatné pridelovanie emisných kvót v rámci EÚ ETS⁽⁵⁹⁾. Hoci nebol tento mechanizmus zavedený špeciálne pre náklady nepriamo vyplývajúce z ETS, priemysel Únie predsa len odbremenil. Po druhé, existuje veľmi vysoké riziko, že opatrenie by narušilo hospodársku súťaž, keďže je poskytované *ad hoc* a mimo akéhokoľvek harmonizovaného rámca a zasahuje iba národnú úroveň, čím je na prospech iba podnikom, ktoré sú usídlené v príslušnom členskom štáte.
- (109) Okrem toho, argument uvádzaný Nemeckom a niektorými zainteresovanými stranami, že opatrenie nemôže poškodzovať hospodársku súťaž v rámci Únie, pretože je v zásade zamerané na obnovenie spravodlivej hospodárskej súťaže voči konkurentom mimo Únie, problém obchádza. Ak bude podpora poskytnutá iba nemeckým výrobcom, aby posilnila ich konkurencieschopnosť voči konkurentom z tretích krajín, existuje súčasne riziko, že bude posilnená aj ich pozícia voči konkurentom z Únie⁽⁶⁰⁾. Dokazuje to aj skutočnosť, že príjemcovia by poľa schémy museli pomoc vrátiť, ak by výrobný závod zatvorili alebo premiestnili prevádzku do krajiny mimo Nemecka (teda nie až v prípade premiestnenia mimo Únie alebo EHP).
- (110) Ani argumentácia, že nemeckí výrobcovia neželezných kovov by svoju výrobu vzhľadom na porovnateľnú úroveň cien elektrickej energie beztak nepremiestnili do iného členského štátu EÚ/EHP, nie je presvedčivá. Narušenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu nie je možné merať iba podľa toho, či sú výrobné zariadenia premiestňované do iných členských štátov. Narušenia tohto druhu vznikajú už vtedy, ak je zachovanie výrobných kapacít v členskom štáte umožnené štátnou pomocou, pretože to má spätnú účinnosť na ziskovosť výrobných kapacít v iných členských štátoch. Nemecko je síce pre niektorých z príslušných výrobcov neželezných kovov najdôležitejšou lokalitou v Únii, nie však jedinou⁽⁶¹⁾, takže pomoc by pravdepodobne narušila hospodársku súťaž medzi výrobcami na celom území Únie a EHP. Pri predchádzajúcej notifikácii schémy Nemecko dokonca vyhlásilo, že nemeckí producenti sú znevýhodnení aj voči konkurentom v iných členských krajinách.
- (111) Okrem toho sa Komisia domnieva, že existuje ohrozenie, že by mohla taká schéma, o akú sa jedná v tomto prípade, vyvolať preteky v poskytovaní pomoci medzi členskými štátmi, následkom čoho by bola hospodárska súťaž na vnútornom trhu na základe rôznych finančných možností členských štátov výrazne narušená. Toto ohrozenie existuje práve v danom prípade, keďže pre rok 2009 neexistuje žiadny harmonizovaný rámec, podľa ktorého podmienok majú postupovať všetky členské štáty.
- (112) Preto aj keď bol uznaný cieľ všeobecného záujmu, akým je environmentálny cieľ zabrániť úniku uhlíka, musí byť bezpodmienečne zabezpečené, aby boli vplyvy opatrení pomoci narušujúce hospodársku súťaž obmedzené na minimum a pre všetkých účastníkov na vnútornom trhu zachované rovnaké podmienky.
- (113) Jedným zo špecifických cieľov, ktoré sledovali usmernenia ETS (okrem zabránenia úniku uhlíka a zachovania efektívnosti ETS), bola minimalizácia narušení vnútorného trhu⁽⁶²⁾. Takéto narušenia môžu vzniknúť nielen v rámci jednotlivých hospodárskych odvetví, ale aj medzi nimi: Ak určitý členský štát rozhodne o podporných opatreniach, ktoré platia iba pre niektoré odvetvia, môžu tým byť nepodporované odvetvia donútené znášať výraznejšiu záťaž, aby boli dosiahnuté emisné ciele príslušného členského štátu. Ako už však bolo uvedené v odôvodnení 48, nemecká schéma nespadá pod usmernenia ETS. Tie platia až pre tretie obdobie obchodovania ETS.
- (114) Komisia ďalej konštatuje, že schéma pomoci môže vyvolať nielen výrazné narušenie obchodných podmienok, ale že je tiež nejasné, do akej miery bude mať pozitívny účinok. Nemecko najmä nepredložilo z dôvodov uvádzaných v odôvodnení 63 a nasl. presvedčivý dôkaz o tom, že notifikované opatrenie je primerané a nevyhnutné.

⁽⁵⁹⁾ Podľa článku 10 smernice 2003/87/ES pridelujú členské štáty v druhom obchodnom období ETS „minimálne 90 % emisných kvót bezodplatne“.

⁽⁶⁰⁾ Rozsudok zo 14. februára 1990, Francúzsko/Komisia, C-301/87, Zb. 1990, I-307, bod 50.

⁽⁶¹⁾ V roku 2009 boli Nemecko, Španielsko, Francúzsko a Taliansko štyrmi vedúcimi výrobcami hliníka medzi členskými štátmi EÚ. Najväčšími výrobcami primárneho hliníka boli v roku 2009 Francúzsko, Španielsko, Holandsko a Nemecko (pričom však Nemecko v období rokov 2000 až 2008 vyrobilo najväčšie množstvá). Vo výrobe medi viedli v roku 2009 Nemecko a Poľsko na prvom mieste, za nimi nasledovali Španielsko, Belgicko, Luxembursko a škandinávské krajiny. Najväčšími výrobcami zinku sú Španielsko, Fínsko a Holandsko. Pozri ECORYS, Competitiveness of the EU Non-Ferrous Metals Industries, 5. apríl 2011, http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/fn97624_nfm_final_report_5_april_en.pdf, s. 43 a nasl.

⁽⁶²⁾ Pozri Impact Assessment Report, poznámka pod čiarou č. 48, s. 22.

- (115) Preto Komisia zastáva názor, že celková bilancia notifikovaného opatrenia nie je kladná, pretože schéma môže vyvolať výrazné narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s neželeznými kovmi, kým pozitívny vplyv presvedčivo preukázaný nebol.

Záver vo vzťahu k zabráneniu úniku uhlíka

- (116) Komisia preto zastáva názor, že opatrenie nepredstavuje nevyhnutný a primeraný prostriedok, ktorým je možné vyváženým spôsobom zabrániť úniku uhlíka, a že v každom prípade môže vplývať na obchodné podmienky spôsobom, ktorý je rozpore so všeobecným záujmom. Preto ho nie je možné považovať za zlučiteľný s vnútorným trhom.
- (117) Aj pokiaľ by Nemecko, ako to ponúklo, upravilo schému zmenou alebo úpravou metódy výpočtu pomoci, aby tým zohľadnilo obavy Komisie týkajúce sa primeranosti, nič by to nezmenilo na posúdení Komisie vo vzťahu k chýbajúcej nevyhnutnosti a vhodnosti ako aj narušenia hospodárskej súťaže v rámci Únie. Predovšetkým nebolo preukázané riziko úniku uhlíka pre rok 2009 a schéma by mala stále rovnako negatívny vplyv na hospodársku súťaž.

6.3.3.2 Zaistenie pracovných miest

- (118) Nemecko ďalej zdôraznilo, že je potrebné zabrániť znižovaniu pracovných miest v Nemecku, ku ktorému by došlo v priemysle neželezných kovov ako aj v nadväzujúcich hospodárskych odvetviach, ak by výrobcovia neželezných kovov znížili svoje kapacity alebo svoju výrobu presunuli do tretích krajín.
- (119) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti o tom, či je možné už zabránenie premiestnenia výroby za účelom zaistenia pracovných miest hodnotiť ako cieľ všeobecného záujmu. V každom prípade však spochybnila argument uvádzaný Nemeckom, že priemysel v oblasti neželezných kovov utrpel vonkajší otras, ktorý je možné považovať za zlyhanie trhu, ktorý by zas viedol k stratám pracovných miest. Komisia ďalej vyjadrila pochybnosti, či je prevádzková pomoc najmenej narušajúcim prostriedkom na zabránenie premiestnenia výroby podnikov za účelom zaistenia pracovných miest, keďže pomoc na zlepšenie situácie na trhu práce je spravidla zameraná na trvalo udržateľné opatrenia, akými sú zlepšenie vzdelávania a odbornej prípravy zamestnancov alebo podpora prístupu k financovaniu pre nové investície⁽⁶³⁾.
- (120) Podľa argumentácie rôznych zainteresovaných strán existovalo vzhľadom na hospodársku a finančnú krízu roku 2008 a náklady na nepriame emisie reálne riziko, že s výrobou neželezných kovov sa v Európe nebude pokračovať.
- (121) Komisia pripomína, že sa počas praxe jej rozhodovania ako ani v judikatúre súdov Únie nevyskytol prípad, v ktorom by bolo samotné údajné riziko premiestnenia výroby do krajín mimo Únie akceptované ako zdôvodnenie poskytnutia štátnej pomoci⁽⁶⁴⁾. Keďže Nemecko neposkytlo presvedčivé argumenty, Komisia nepovažuje za potrebné odchyliť sa od svojej praxe rozhodovania.
- (122) Dokonca aj v prípade uznania takéhoto cieľa by podľa názoru Komisie stále neboli splnené iné kritériá zlučiteľnosti. Opatrenie je totiž zlučiteľné s vnútorným trhom iba vtedy, ak sa preukáže, že príjmom poskytuje jednoznačný stimul k zmene správania vzhľadom na stanovené ciele.
- (123) Ako už však bolo uvedené v odôvodnení 87 a nasl., vzhľadom na krátke časové obdobie pomoci (menej ako šesť mesiacov) a údajné štrukturálne problémy v príslušnom odvetví, nepovažuje Komisia za preukázané, že by opatrenie pomoci ovplyvnilo správanie príjemcov pomoci.
- (124) Okrem toho, štátna pomoc musí byť obmedzená na minimum nevyhnutné na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu. V predmetnom prípade by teda musela notifikovaná schéma zabezpečiť, že pomoc bude obmedzená na sumu nevyhnutnú na zabránenie stratám pracovných miest.

⁽⁶³⁾ Ú. v. EÚ C 111, 9.4.2011, s. 22, odôvodnenie 77 a nasl.

⁽⁶⁴⁾ Rozhodnutie Komisie 2008/408/ES z 20. novembra 2007 o štátnej pomoci C 36/A/06 (ex NN 38/06), ktorú Taliansko poskytlo spoločnostiam ThyssenKrupp, Cementir a Nuove Terni Industrie Chimiche (Ú. v. EÚ L 144, 4.6.2008, s. 37), odôvodnenie 145. Pozri tiež rozhodnutie 2010/460/ES, odôvodnenie 244.

- (125) Ako bolo zistené, notifikované opatrenie nie je primeraným prostriedkom na zabránenie úniku uhlíka, pretože neustanovuje žiadne dostatočné bezpečnostné opatrenia proti nadmernej kompenzácii (pozri odôvodnenie 93 a nasl.). Toto zistenie platí aj tu, keďže zabránenie úniku uhlíka ako aj zabránenie strate pracovných miest majú zaistenie výrobných kapacít ako spoločného menovateľa. Ak dôjde k nadmernej kompenzácii pri prvom ciele (pretože pomoc nie je primeraná na dosiahnutie cieľa zachovania výrobných kapacít), potom bude existovať nadmerná kompenzácia aj ohľadom druhého cieľa.
- (126) V ostatnom platí aj tu zdôvodnenie, ktoré už bolo uvádzané v odôvodnení 99 a nasl., že celková bilancia opatrenia je záporná, pokiaľ ide o únik uhlíka: Prevádzková pomoc na pokrytie bežných nákladov, ktoré za normálnych podmienok znáša podnik, mimoriadne naruša hospodársku súťaž a v zásade nie je odôvodniteľná; pritom je irelevantné, aký cieľ spoločného záujmu je sledovaný (či zabránenie stratám pracovných miest alebo zabránenie úniku uhlíka). Skutočnosť, že by bola pomoc poskytnutá *ad hoc* a mimo harmonizovaného rámca, tento záver potvrdzuje. Pokiaľ by bolo opatrenie schválené, viedlo by k stratám pracovných miest v iných členských krajinách, a tým by mohlo v Únii vyvolať preteky v poskytovaní dotácií.

7. ZÁVER

- (127) Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia konštatuje, že notifikovaná schéma nemôže byť považovaná za zlučiteľnú s vnútorným trhom.
- (128) Keďže pomoc nebola vyplatená, nie je potrebná výzva k vráteniu pomoci,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc, ktorú Nemecko zamýšľa poskytnúť od 6. augusta 2009 v rámci notifikovanej smernice na podporu výroby neželezných kovov, nie je zlučiteľná s vnútorným trhom.

Táto pomoc sa preto nemôže poskytnúť.

Článok 2

Nemecko bude informovať Komisiu v lehote dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia o opatreniach prijatých na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Spolkovej republike Nemecko.

V Bruseli 17. júla 2013

Za Komisiu
Joaquín ALMUNIA
podpredseda